

Spomeniki »narodnih herojev« na Bazi 20 v Kočevskem rogu: Kvedru, Rozmanu, Mačku in Leskovšku

Revolucija – ne državljanska vojna

2. del

Ivo Žajdela

Proti nasilju in propagandi komunistične revolucije tisti, ki so bili njen cilj in žrtve, niso imeli dobrih možnosti, da jih dohajajo v enakem oz. da tekmujejo s komunisti. Bili so postavljeni med klasično kladivo in nakovalo.

Za sejanje zmede, predvsem pa strahu so komunisti uporabljali več metod in taktik. Ena od pomembnih je bila napadanje okupatorjevih vojakov ali njihove npr. avtomobilske kolone iz zasede blizu vasi. Če je okupator utrpel smrtne žrtve, se je odzval s tako imenovanimi **povračilnimi ukrepi**. Na kraju partizanskega napada (zločina) so streljali t. i. talce (v resnici je šlo za **žrtve povračilnih**

ukrepov) in/ali **požigali hiše** nedolžnih ljudi (večkrat so jih tudi odvažali v internacijo). To naj bi »upornike« odvrnilo od njihovih nasilnih dejanj.

Seveda jih ni, saj ni šlo za upornike (za odpor proti okupaciji, predvsem prvenstveno ne), ampak v prvi vrsti za izvajanje komunistične revolucije. Vse je bilo podrejeno njej. Upor oz. različne akcije proti okupatorju so bili le krinka za revolucijo. Z njimi so v svoje vrste

privabljali ljudi, ki so zaradi patriotizma sovražili okupatorja, hkrati pa prikrivali svoje bistvo, to je revolucijo. Ta je za svoje cilje uporabljala vsa »sredstva« in načine. Eno od takšnih »sredstev« so bile »žrtve« teh povračilnih ukrepov okupatorja: »talci« in civilno prebivalstvo, ki ga je okupator vozil v internacijo in požigal njegove domove. Prizadeti ljudje niso vedeli, kakšna peklenska »politika« se skriva za njihovo bedo

in trpljenjem. Mislili so, da so žrtve edino tistega nasilnika, ki so ga prvenstveno čutili, to je okupatorja. Včasih se je kdo, malo bolj razgledan, jezil na partizane zaradi njihovega neodgovornega početja blizu vasi, vendar to za komunistično vojsko ni pomenilo nič. Poleg tega je bilo to zelo redko, saj je bilo že takoj na začetku vzpostavljeno ozračje smrtnega strahu. Večina je imela to vojsko celo za zaščitnika, vsaj v tem smislu,

pretkanimi in umazanimi prevarami komunistov.

Propagandna vojna Komunisti so igrali zvito igro. Še posebno na Primorskem so imeli lahko delo. Tam je prebivalstvo zaradi krutega fašističnega režima, ki jih je dvajset let tlačil in raznarodoval, zelo sovražili Italijane. Kdor koli se je boril proti Italijanom (fašistom), je bil zanje odrešitelj. To, če je pri tem ubil koga od Slovencev, je bilo zakrito za najpomembnejšim, za bojem proti fašizmu. Preprosti človek pa je razmišljal tako: Nekaj je že moral biti kriv, da so ga ubili.

S kasnejšo povojno indoktrinacijo so Primorce tako »preparirali«, da so zanje partizani in komunisti nekaj pozitivnega, vse, kar pa jim nasprotuje ali govori o njihovih zločinih, pa nekaj negativnega.

Komunisti so iznašli preprosto, a uspešno geslo: **Smrt fašizmu, svoboda narodu.**

Fašizem je že tako pomenil nekaj izrazito negativnega in z izrekanjem njegove smrti so komunisti sebe legitimirali kot borce proti temu nasilniku – kot nekaj pozitivnega torej. Če so koga hoteli diskreditirati in uničiti, so ga samo oklevetali v zvezi s fašizmom in že je v očeh indoktriniranih ljudi veljal za izrazitega negativca. »Svoboda narodu« pa je pomenila dvoje: najprej se je v tej sintagmi prepoznal vsak posameznik, potem pa je bila to zaradi čustvene učinka tudi sopomenka za

komuniste (partizane). Fašizem levičarji uporabljajo tudi še danes za obračunavanje s svojimi političnimi nasprotniki. Če želijo koga diskreditirati in ga v javnosti onemogočiti, mu prilijejo fašizem.

Komunisti so že od začetka leta 1941 sebe prikrivali (izenačevali) z izrazi, kot so »osvobodilna fronta«, »ljudska (narodna) vojska« »narodnoosvobodilna vojska«, »narodnoosvobodilni odbori«, »ljudska sodišča« in še za celo vrsto podobnih »ljudskih« in »narodnih« sintagem.

Zelo pomemben del boja za oblast (revolucije) je bila torej tudi **propaganda** (propagandna vojna).

Kladivo in nakovalo Proti takšnemu nasilju in propagandisti, ki so bili njun cilj in žrtev, niso imeli dobrih možnosti, da jih dohajajo v enakem oz. da tekmujejo s komunisti. Bili so postavljeni med klasično **kladivo in nakovalo**. Za rešitev iz te situacije – ko jih je uničevala brutalna sila komunistične revolucije – niso imeli nobene dobre možnosti. Vse, ki so bile, so bile slabe, ene bolj, druge malo manj. Na eni strani so jih s svojo revolucionarno vojsko uničevali in s propagandno vojno diskreditirali komunisti, na drugi jim okupatorjeva sila ni dopuščala nobenega (samo)iniciativnega ravnanja. Vsaj ne takšnega, ki bi okupatorja ignoriralo, ki bi bilo organizirano mimo njega ali brez njegove vednosti. Vsak

tak poskus je okupator najstrože kaznoval – vse do zadnje minute 11. maja 1945 onstran reke Drave na Koroškem.

Možnost, da bi se z revolucionarnim nasiljem ogroženi ljudje pridružili partizanom, je seveda absurdna. Ne boš se pridružil tistemu, ki te napada, uničuje in krivično sramoti. Če to počne v izrazito posebnih razmerah okupacije, pa je odpor do povzročiteljev nasilja še večji. Krivica je tako velika, da poraja tudi pojav t. i. svete jeze do nosilca tega nasilja. Večkrat smo namreč slišali sprenevedanje koga, da bi se lahko med vojno vsi pridružili partizanom v gozdu oz. t. i. uporu proti okupatorju. To je ali pokvarjeno sprenevedanje ali popolna naivnost. Prvič, »v gozdu« ni bilo dovolj prostora »za vse«, drugič, kar je bistveno, tja ljudje niso mogli iti, ker so jih prav tisti »iz gozda« napadali in življenjsko ogrožali. Saj so vedeli, za kaj v resnici gre: da gre za komunistično revolucijo oz. za boj za oblast (povojni prevzem oblasti v Sloveniji). Če bi šli v gozd, bi jih tam partizani takoj napadli in uničevali. Maja in junija 1942 smo lahko to zelo dobro videli na primeru t. i. Štajerskega bataljona, ki so ga partizani pod Gorjanci uničevali z največjo vnemo. Kasneje, septembra 1943, pa smo pri Turjaku in Grčaricah še bolj jasno videli, da je šlo partizanom (komunistom) predvsem za uničenje »konkurence«. V vseh treh primerih je s strani partizanov šlo za totalno uničevanje ▶

da se lahko pred (neposrednim) nasiljem okupatorja zatečejo k njej pod varstvo ali se ji celo pridružijo v upor proti okupatorjevemu nasilju. Skratka, opraviti smo imeli s samimi najbolj

Spomeniki »narodnih herojev« v Metliki

Spomeniki »narodnih herojev« v Kočevju

Spomeniki »narodnih herojev« v Novi Gorici

► »nasprotnika« (po njihovem sovražnika), za množične pomore, ki so jih spremljali tudi okrutni posamični umori.

Reševali so življenje Ena možnost je seveda bila, da tisti, ki so jih napadali in uničevali komunistični partizani, ne storijo nič. To bi pomenilo, da bi se pustili kar ubijati (uničevati). Kdo bi bil tak?

Ostala je le še tretja možnost, prav tako slaba, to je, da se **samoobrambno** organizirajo ob vednosti okupatorja, sile, ki je želela vse nadzorovati in je vsakogar sankcionirala, ki je deloval militantno brez njegove vednosti oz. dovoljenja. Šlo je samo za eno, da si s tem zavarujejo hrbet. Tako je proti komunistični revoluciji začela nastajati **protirevolucija**. Oborožena protirevolucija ni bila mogoča brez dovoljenja okupatorja. Imeli smo eno izjemo, ki pa je samo potrjevala pravilo (JVvD oz. Jugoslovanska vojska v domovini). Kakšna manjša skupina, kot so to bili pripadniki Jugoslovanske vojske v domovini (četniki), je sicer lahko obstajala in se skrivala. Toda bila je zelo ogrožena in zaradi svoje majhnosti ni predstavljala praktično nič. Lahko je obstajala samo zato, ker je bila številčno majhna in je bila zato za partizane manj pomembna, prav tako za okupatorje. Tista skupinica, ki je obstajala, je bolj ali manj le reševala svoje življenje pred partizani (ti od vsega začetka niso trpeli nobene »konkurence«) in pred okupatorjem. Oboji pa so

jo zelo ogrožali, saj je šlo pri obojih, tako pri komunističnih partizanih kot pri okupatorju, za željo po popolnem uničenju »nasprotnika« (po njihovem sovražnika).

Izsiljena »kolaboracija« (Samo) obrambo oz. **odpor proti revolucionarnemu nasilju** je bilo mogoče organizirati le z vedno-

Fašizem tudi danes levičarji uporabljajo za obračunavanje s svojimi političnimi nasprotniki.

stjo oz. dovoljenjem okupatorja. Ta je seveda imel svoje interese in računico. To sodelovanje je sicer pomenilo neprijetno **sodelovanje** z osvojenim okupatorjem, toda bilo je življenjsko nujno. Lahko ga sicer kdo imenuje tudi s slabšalnim in tendencioznim izrazom **kolaboracija**, vendar je takrat šlo za neizmerno pomembnejše stvari kot za to, kako boš označen. Šlo je za življenje, za biti ali ne biti. Šlo je za reševanje življenj in v takšni situaciji življenjsko ogroženi res niso mogli misliti na to, kakšne so »svetovne« konstelacije sil in kdo je s kom zaveznik. Večkrat namreč slišimo očitek protirevoluciji, da bi se morala zavedati situacije, kaj bo po vojni, in da so bili partizani (revolucija!) na neki način zavezniki z zahodnimi zavezniki. Ta očitek je krivičen in ga je s časovne perspektive lahko dajati, potem ko veš, kako so se dogodki razpletli. Dajejo ga tisti, ki nimajo

Pajdašenje partizanov in Italijanov na Dolenjskem leta 1943

nobene občutka za resnico in pravico ali celo te sploh ne marajo, ker govori o njihovi umazani in zločinski naravi.

Kolaboracija je bila zaradi revolucionarnega nasilja izrazito **izsiljena** in kot takšna nepomemben politični dejavnik. Vse drugo govorjenje o tem je le nadaljevanje diskreditacije

območju Dolenjske in Notranjske je šlo le za eno stvar. Komunisti so tja zgostili večino partizanskih enot (vpoklicali so jih celo iz Gorenjske in Štajerske), da bi tam izvajali svojo osnovno politiko, to je komunistično revolucijo. Z vsemi silami so napad(a)li razmeroma šibke enote protirevolucije (vaške straže in JVvD). Izvajali so genocid, sodno burko v Kočevju in množične pokole vojnih ujetnikov (in ranjencev). Ne na Turjaku ne v Grčaricah ni bilo nobene bitke, ne boja, niti spopada ne (kaj šele državljanske vojne). Napadala (uničevala) je le ena sila, to so bili **komunistični partizani**. Stran protirevolucije se je le umikala in šibko branila.

Zato je govorjenje o državljanski vojni tako zelo napačno in tako zelo krivično do ene strani, to je tiste, ki je bila ves čas vojne tarča napadanja, uničevanja in diskreditiranja komunistov oz. njihove revolucije.

Tudi zato je bila izjava predsednika državnega zbora Franceta Bučarja na prvi seji aprila 1990, da se je s tistim dnem v Sloveniji končala državljanska vojna, napačna, zavajajoča in krivična. Tako kot med vojno so tudi ves čas po vojni, do leta 1990, z nasiljem vladali le komunisti, vsi drugi Slovenci so se kvečjemu branili. Včasih, med vojno, tudi uspešno, večinoma pa se proti poosebljenemu zlu ni bilo mogoče uspešno braniti. Po vojni, ko so komunisti zasedli oblast, pa nikakor ne. **D**

Nadaljevanje prihodnjič